

Voor een Nationaal Coördinator Geweld tegen Vrouwen

De Nederlandse Vrouwenraad (NVR) zet zich met de European Women's Lobby in voor de implementatie en naleving van de Istanbul Conventie, een belangrijk mensenrechtenverdrag om alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes, en huiselijk geweld te stoppen. Op dit moment kent Nederland nog geen nationale coördinatie - hoewel dit een wettelijk vereiste is - en is de taakopdracht verspreid over de ministeries VWS, OCW en VenJ.

5 Prioriteiten:

- 1. De Istanbul Conventie is een mensenrechtenverdrag. Daarom dient bij implementatie de focus te liggen op een mensenrechtenperspectief, d.w.z. uit te gaan van de rechten van het slachtoffer.** Geweld tegen vrouwen en meisjes is een inbreuk op verschillende mensenrechten, o.a. het recht op gezondheid, levensvrijheid, recht op arbeid, non-discriminatie, het tegengaan van ongelijke machtsposities, toegang tot onderwijs en hulpbronnen. Geweld tegen vrouwen en meisjes relateert aan mensenrechten op individueel en maatschappelijk niveau.
- 2. Geweld tegen vrouwen en meisjes is niet gender neutraal. Geweld komt voort uit ongelijke machtsposities in de maatschappij. Daarom is een gendersensitieve aanpak vereist, waarbij machtsrelaties in kaart worden gebracht.** In de praktijk wordt helaas nog steeds geacteed vanuit genderneutraal beleid. Zo ligt de voornaamste focus bij de aanpak voor huiselijk geweld op het trauma van de kinderen, zonder het lijden van de volwassenen, en dergelijke machtsdynamiek, in het gezin in beeld te brengen.
- 3. Om alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes effectief te kunnen aanpakken is een integrale en samenhangende aanpak vereist die de ministeries overstijgt, en wordt toegepast op alle overheidsniveaus.** Zowel op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Een overkoepelende, breed gedragen visie is noodzakelijk. Hoewel er ontwikkelingen in de juiste richting lijken te zijn, blijven er drempels voor een effectieve integrale aanpak bestaan door gebrek aan (inzet van) kennis o.g.v. gender, gender-gerelateerd geweld en risicopatronen; door verschillende visies tussen instanties; en door een gebrek aan ondersteuning voor een integrale aanpak in de huidige financiële kaders
- 4. Onafhankelijke data verzameling is een essentieel element voor de implementatie van de Istanbul conventie.** Data dient onafhankelijk te worden verzameld om zo beleid te kunnen evalueren, analyseren en bij te kunnen stellen. Registratie is essentieel: het gebrek in informatie betreffende patronen in "huiselijk"- of partnergeweld heeft ingrijpende gevolgen voor hulpverlening, strafrechtelijke vervolg, voogdij etc.
- 5. Istanbul Conventie betreft de 4 P's: Prevention, Protection, Prosecution, Policy.** De aandacht voor preventie is opvallend afwezig. Terwijl preventie veel kan voorkomen en kosten kan besparen.

Goede voorbeelden: In **Spanje** valt de coördinatie onder het ministerie van Algemene Zaken, en kent 2 coördinerende organen: 1) voor de implementatie, 2) voor onafhankelijk onderzoek / evaluatie. Er is voorzien in zowel interministeriële samenwerking als in samenwerking op alle gouvernementele niveaus. Ook is voorzien in het creëren van veiligheid op “klantriveau”, gemeente- regionaal - landelijk. Een budget is gelinkt aan de gemaakte afspraken. Andere goede voorbeelden zijn **Frankrijk** (evaluatie) en **België** met regelmatige evaluatierapporten naar de Tweede Kamer zodat het onderwerp op de politieke agenda blijft, en een integrale aanpak.

De GREVIO rapportage Nederland (2018/19): 57 aanbevelingen, incl. 15 prioritair, o.a.:

- toepassing genderperspectief;
- stabiele en duurzame financiering, afzonderlijk budget en financieringsstromen;
- rol van het coördinerend orgaan toewijzen aan instanties, voorzien van mandaat, bevoegdheden en middelen voor coördinatie en uitvoering van beleid en maatregelen én voor onafhankelijk toezicht en evaluatie;
- verbeteren verplichte gegevensverzameling van alle partijen;
- zorg voor opleiding en scholing alle beroepskrachten;
- specifieke/specialistische voorzieningen garanderen, voldoende opvang;
- afstemmen verbieden verboden etc. aan vereisten;
- delicten herzien: psychologisch geweld, seksueel geweld, verkrachting etc.;

Betreffende het coördinerend orgaan:

- er is geen nationaal toezichthoudend orgaan;
- er is geen formele evaluatie van de uitvoering van het verdrag;
- evaluatie moet onafhankelijk van beleidsvorming plaatsvinden;
- er is al wel een adviescommissie van deskundigen die nadenkt over vorming van een toezichtstelsel en methoden voor evaluatie;
- het coördinerend orgaan moet de geconstateerde problemen rond gegevens oplossen om een toereikende vorm van toezicht en evaluatie mogelijk te maken;
- helaas heeft dit nog geen betrekking op de bredere aspecten van gendergerelateerd geweld (alle vormen van dit geweld) (in nauw overleg met ngo's en ondersteund door gegevens);
- coördinatie, implementatie, monitoring en evaluatie van beleid en maatregelen;
- daarnaast verantwoordelijk voor coördinatie en verzameling van de benodigde data, analyse en verspreiding van de resultaten;
- evaluatie: onafhankelijk, wetenschappelijk, gebaseerd op robuuste data;
- belang van continuïteit, mandaat, middelen, samenwerking met NGO's;
- vereisten zijn er ook bij decentraal systeem;

Meer informatie:

- Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW); Article 5 States Parties shall take all appropriate measures: (a) To modify the social and cultural patterns of conduct of men and women, with a view to achieving the elimination of prejudices and customary and all other practices which are based on the idea of the inferiority or the superiority of either of the sexes or on stereotyped roles for men and women; (b) To ensure that family education includes a proper understanding of maternity as a social function and the recognition of the common responsibility of men and women in the upbringing and development of their children, it being understood that the interest of the children is the primordial consideration in all cases.

<https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/cedaw.aspx>

- Nederlandse reactie op gerichte consultatie (wetgevend) voorstel Europese Commissie ter voorkoming en bestrijding van gendergerelateerd en huiselijk geweld, VWS, Kamerbrief, 12 maart 2021;
- Access to justice and prosecution, antwoorden questionnaire rapportage Grevio NL ;
- Action plans, good practices and data collection, antwoorden questionnaire Grevio NL;
- Protection and Support, antwoorden questionnaire Grevio NL,
- Rapport, Kwestie van lange adem Kan huiselijk geweld en kindermishandeling echt stoppen?, Verweij Jonker instituut, Utrecht, november 2020;
- Rapport: 'Gendersensitiviteit in de Nederlandse aanpak van huiselijk geweld: nadere concretisering van de GREVIO-aanbevelingen', Regioplan, Amsterdam, jan. 2021; [concretisering begrip gender](#).
- Gids voor gemeenten, Opvang voor slachtoffers van geweld in de privésfeer als mensenrecht, College Rechten van de Mens, Utrecht, 2020;
- Mensenrechten in de vrouwenopvang: 10 Punten toet sover beleid, College rechten van de mens, 2020;
- General response to targeted consultation (legislative) proposal European Commission on preventing and combating gender-based and domestic violence, VWS, brief aan EC, DG Justice & Consumers, 6 mei 2021;